

II

(Nelegislatīvi akti)

REGULAS

KOMISIJAS ĪSTENOŠANAS REGULA (ES) 2020/1294

(2020. gada 15. septembris)

par Savienības atjaunojamās enerģijas finansēšanas mehānismu

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/1999 ⁽¹⁾ (2018. gada 11. decembris) par enerģētikas savienības un rīcības klimata politikas jomā pārvaldību un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 663/2009 un (EK) Nr. 715/2009, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 94/22/EK, 98/70/EK, 2009/31/EK, 2009/73/EK, 2010/31/ES, 2012/27/ES un 2013/30/ES, Padomes Direktīvas 2009/119/EK un (ES) 2015/652 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 525/2013, un jo īpaši tās 33. pantu,

tā kā:

- (1) Regula (ES) 2018/1999 par enerģētikas savienības un rīcības klimata politikas jomā pārvaldību liek vajadzīgo legislatīvo pamatu izmaksefektīvai, pārredzamai un paredzamai enerģētikas savienības un klimatrīcības pārvaldībai. Mērķis ir nodrošināt, ka tiek sasniegti enerģētikas savienības mērķi un ka tiek izpildītas Savienības siltumnīcefekta gāzu emisiju ilgtermiņa saistības saskaņā ar Parīzes nolīgumu, proti, tiek sasniegti mērķrādītāji un mērķi siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisiju samazināšanas, no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas un energoefektivitātes jomā.
- (2) Ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2018/2001 ⁽²⁾ Savienībai 2030. gadam tika nosprausts jauns, saistošs atjaunojamās enerģijas mērķrādītājs, proti, vismaz 32 % no enerģijas bruto galapatēriņa.
- (3) Lai sasniegtu Savienības saistošo mērķrādītāju, proti, panāktu, ka 2030. gadā atjaunojamās enerģijas īpatsvars ir vismaz 32 %, dalībvalstīm ir jādod savs ieguldījums no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas īpatsvara kāpināšanā enerģijas bruto galapatēriņā. Savienības vispārējā saistošā mērķrādītāja pamatā ir dalībvalstu pienākumi saskaņā ar Direktīvas (ES) 2018/2001 23. un 25. pantu atjaunojamās enerģijas apguvi izvērst arī siltumapgādes un aukstumapgādes un transporta sektorā. Turklāt Regulā (ES) 2018/1999 attiecībā uz katras dalībvalsts devumu atjaunojamo energoresursu izteiksmē un attiecībā uz Savienības mērķrādītāju periodam no 2021. līdz 2030. gadam ir noteikta indikatīva trajektorija, kurai ir trīs atsaucē punkti, kas jāsasniedz 2022., 2025. un 2027. gadā.
- (4) Lai dalībvalstis un Komisija varētu veikt pienācīgu uzraudzību un savlaicīgus korektīvus pasākumus, Komisijai atsaucē punktu sasniegšana 2022., 2025. un 2027. gadā būtu jānovērtē, cita starpā par pamatu izmantojot dalībvalstu integrētos nacionālos enerģētikas un klimata progresu ziņojumus.

⁽¹⁾ OV L 328, 21.12.2018., 1. lpp.

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/2001 (2018. gada 11. decembris) par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu (OV L 328, 21.12.2018., 82. lpp.).

- (5) Ja Komisija šajā sakarā secina, ka viens vai vairāki Savienības atsaucē punkti nav sasniegti, dalībvalstīm, kas no sava nacionālā atsaucē punkta ir atpalikušas, būtu jānodrošina, ka tiek īstenoti papildu pasākumi, lai novērstu neatbilstību, kas liedz sasniegt ES 2030. gadam nosprausto atjaunojamo energoresursu mērķrādītāju. Viens no šādiem pasākumiem varētu būt brīvprātīgs finansiāls maksājums Savienības atjaunojamās enerģijas finansēšanas mehānismā ar mērķi daļēji vai pilnībā novērst iztrūkumu, kas liedz sasniegt nacionālo atsaucē punktu, ciktāl atjaunojamā enerģija, ko ģenerē no finansēšanas mehānisma finansētās iekārtas, tiktu statistiski attiecināta uz līdzdalīgajām dalībvalstīm, atspoguļojot to relatīvos maksājumus. Šim mehānismam būtu dalībvalstīm jāatvieglo iespēja palielināt atjaunojamās enerģijas sektorālo īpatsvaru elektroenerģijas, siltumapgādes un aukstumapgādes un transporta sektorā.
- (6) Direktīvā (ES) 2018/2001 ir noteikts, ka Komisijai dalībvalstu vērienīgās ieceres atjaunojamās enerģijas jomā ir jāatbalsta ar veicinošu satvaru, arī ar uzlabotu Savienības līdzekļu izmantojumu. Minētajam atbalstam vajadzētu palīdzēt samazināt atjaunojamās enerģijas projektu kapitāla izmaksas un uzlabot reģionālo sadarbību starp dalībvalstīm, kā arī starp dalībvalstīm un trešām valstīm, izmantojot kopīgus projektus un kopīgas atbalsta shēmas un atverot atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas atbalsta shēmas ražotājiem, kas atrodas citās dalībvalstīs. Šajā ziņā un ievērojot Direktīvas (ES) 2018/2001 5. panta prasības, dalībvalsts dalību mehānismā var uzskatīt par atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas atbalsta shēmu atvēršanu.
- (7) Nolūkā atbalstīt atjaunojamās enerģijas apguves izvērsanu visā Savienībā mehānismam būtu jānodrošina ieguldījums veicinošajā satvarā, proti, jāsniedz atbalsts aizdevumu un dotāciju formā.
- (8) Lai atbalstītu šo divkāršo mērķi, proti, ar Regulu (ES) 2018/1999 izveidoto neatbilstības novēršanas funkciju un Direktīvā (ES) 2018/2001 paredzēto veicinošo satvaru, Regula (ES) 2018/1999 Komisiju pilnvaro pieņemt īstenošanas aktus, kuros būtu noteikti Savienības atjaunojamās enerģijas finansēšanas mehānisma izveidei un darbībai vajadzīgie noteikumi.
- (9) Regula (ES) 2018/1999 paredz, ka mehānisms resursus iegūst no dalībvalstu maksājumiem, Savienības līdzekļiem vai privātā sektora iemaksām. Šādi resursi būtu jāuzskaita atsevišķi un pa konkrētiem finansējuma avotiem mehānisma budžeta pozīcijā.
- (10) Kā paredzēts Regulas 2018/1999 33. pantā, dalībvalstu papildu maksājumi, ar kuriem tiktu finansēti specifiski izdevumu posteņi, piemēram, atbalsts jauniem atjaunojamās enerģijas projektiem Savienībā, būtu jāuzskata par ārējiem piešķirtajiem ieņēmumiem saskaņā ar 21. panta 5. punktu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES, Euratom) 2018/1046⁽⁹⁾ par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam. Komisijai attiecībā uz ārējo piešķirto ieņēmumu izlietojumu būtu jānodrošina pārredzamība, regulāri ziņojot dalībvalstīm.
- (11) No mehānisma pieejamo Savienības finansējumu – ja attiecīgajā pamataktā tas ir paredzēts – var kombinēt ar finansējumu no citām Savienības programmām, ievērojot attiecīgajā pamataktā noteiktos nosacījumus.
- (12) Lai atvieglotu mehānisma mērķu sasniegšanu, varētu izmantot koordināciju ar Savienības investīciju atbalsta instrumentiem un fondiem vai programmām, kā arī finansējuma apvienošanas darbības Savienības investīciju atbalsta instrumenta satvarā, proti, tas ļautu samazināt kapitāla izmaksas uzņēmējās dalībvalstīs, tādējādi stimulējot investīcijas atjaunojamās enerģijas projektos.
- (13) Jauniem atjaunojamās enerģijas projektiem Savienības un nacionālā atbalsta koordinēšanā var balstīties uz ilgtermiņa grafiku, ko publicē saskaņā ar Direktīvas (ES) 2018/2001 6. panta 3. unktu.

⁽⁹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) 2018/1046 (2018. gada 18. jūlijs) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, ar kuru groza Regulas (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 un Lēmumu Nr. 541/2014/ES un atceļ Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012 (OV L 193, 30.7.2018., 1. lpp.).

- (14) Mehānisma finansēšanā un šā mehānisma atbalstīto atjaunojamās enerģijas projektu realizācijā nozīmīgu lomu var spēlēt privātā sektora iemaksas. Šīs iemaksas būtu jāuzskata par Savienības saistošā mērķrādītāja – vismaz 32 % – papildinājumu. Tādējādi privātā sektora iemaksas var dot pievienoto vērtību un nodrošināt projektu papildīgumu. Tāpēc, lai palielinātu šāda papildīguma pārredzamību, saskaņā ar ilgtspējīga finansējuma taksonomiju uz atjaunojamo enerģiju, kas saražota projektos, kuri saņem atbalstu no privātā sektora iemaksām, varētu attiecināt Direktīvas (ES) 2018/2001 19. panta 13. punktā minēto Savienības mēroga zaļo marķējumu. Lai stimulētu privātā sektora iemaksas, privātais subjekts, kas iemaksā mehānismā, var pieprasīt par saražoto enerģiju, kas atbilst tā iemaksai, saņemt izcelsmes apliecinājumus, un tos varētu izdot par atjaunojamās enerģijas ražošanu saskaņā ar Direktīvas (ES) 2018/2001 19. pantu un ievērojot nacionālos tiesību aktus.
- (15) Regula (ES) 2018/1999 cita starpā paredz, ka no mehānisma var sniegt atbalstu piemaksu formā, kuras maksā papildus tirgus cenām. Minētās regulas 33. pantā minētā iepirkuma konkursa procedūra un piedāvājumu iesniegšana tiks īstenota, no mehānisma sniedzot finansiālu atbalstu dotāciju formā.
- (16) Projektiem, kam dotācijas piešķirtas, no mehānisma vajadzētu laikus darīt pieejamus pienācīgus finanšu resursus, kas var ietvert investīciju atbalsta izmaksu avansā vai pēc atskaites punktu sasniegšanas.
- (17) Turklāt saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1999 no mehānisma var sniegt atbalstu finanšu instrumentu formā, piemēram, izsniegt aizdevumus ar zemu procentu likmi. Lai minētos finanšu instrumentus īstenotu un vienlaikus nodrošinātu saskaņotību ar centieniem daudzgažu finanšu shēmā 2021.–2027. gadam racionalizēt Savienības finanšu instrumentus, šādu atbalstu ir lietderīgi sniegt, tam izmantojot citus Savienības instrumentus vai programmas. Atbalsta izmaksefektivitāti var uzlabot, atmaksājama atbalsta formas kombinējot ar neatmaksājama atbalsta formām, piemēram, veicot iemaksas finansējuma apvienošanas darbībās Savienības investīciju atbalsta instrumenta satvarā.
- (18) Atbalsts no mehānisma būtu jāiedala, rīkojot konkurenciālus uzaicinājumus iesniegt jaunu atjaunojamās enerģijas projektu priekšlikumus, kuros tiesības uz atbalstu no finansēšanas mehānisma būtu visām tehnoloģijām, kas Direktīvā (ES) 2018/2001 definētas kā atjaunojamās enerģijas tehnoloģijas. Enerģijas uzkrāšana varētu būt tiesīga uz atbalstu no mehānisma tikai tad, ja to ievieš kopā ar jaunu atjaunojamās enerģijas jaudu. Mehānisma atbalstītajiem atjaunojamās enerģijas projektiem būtu jānodrošina atbilstība relevantajiem Savienības un valstu tiesību aktiem vides jomā un pilnībā jāievēro starptautiskās tiesības.
- (19) Gadījumos, kad atbalsta atvēršana visiem no atjaunojamiem energoresursiem iegūtas enerģijas ražotājiem dotu neoptimālu rezultātu, jo īpaši attiecībā uz elektroenerģiju, Komisijai, pamatojoties uz uzņēmēju un ieguldītāju dalībvalstu paustajām vēlmēm, vajadzētu būt iespējai dotāciju piešķiršanas procedūras saskaņā ar Direktīvas (ES) 2018/2001 4. panta 5. punktā noteiktajiem kritērijiem attiecināt tikai uz konkrētām tehnoloģijām.
- (20) Komisija saskaņā ar Direktīvas (ES) 2018/2001 3. panta 5. punktu un pamatojoties uz uzņēmēju un ieguldītāju dalībvalstu izteiktajām vēlmēm, – kā daļu no mehānisma ieguldījuma veicamo satvarā – var organizēt īpašas dotāciju piešķiršanas procedūras, kuru mērķis ir atbalstīt maza mēroga projektus vai inovatīvus projektus, arī projektus tālākajos reģionos un izolētās vai mazās salās.
- (21) Mehānisma piešķiršanas procedūrai būtu jānodrošina pietiekama konkurence, lai pieteikumu iesniedzēji varētu atklāt savas patiesās izmaksas un lai izvairītos no koluzīvām darbībām, minimizētu darījumu izmaksas Komisijai un pieteikumu iesniedzējiem un palielinātu varbūtību, ka veiksmīgais pieteikuma iesniedzējs izveidos jaunus atjaunojamās enerģijas projektus.
- (22) Saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1999 projektiem paredzēto atbalstu, kuru finansē no dalībvalstu brīvprātīgajiem maksājumiem un ar kuru dalībvalsts plāno novērst neatbilstību nacionālajai indikatīvajai trajektorijai, būtu jāpiešķir projektiem ar viszemāko izmaksu vai piemaksas piedāvājumu. Projektiem, uz kuriem attiecas mehānisma veicinošā funkcija, var noteikt citus piešķiršanas kritērijus, kā arī attiecināmības vai atlases kritērijus, kuri var attiekties arī uz projektu ietekmi uz vidi.

- (23) Mehānisma atbalsta izmaksa būtu jāsaista arī ar verificētu atjaunojamās enerģijas jaudu vai atjaunojamās enerģijas produkcijas pieaugumu elektroenerģijas, siltumapgādes un aukstumapgādes vai transporta sektorā, kas panākts projektos, kuriem no mehānisma piešķirtas dotācijas. Šāda izlaide būtu jānorāda dotāciju nolīgumā, un, ja sniegums ir būtiski sliktāks, salīdzinot ar dotāciju nolīgumā noteikto plānoto jaudas (kW) vai piegādātās enerģijas pieaugumu, piešķirējietāde var piemērot attiecīgos Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 noteikumus, kas reglamentē apturēšanu, izbeigšanu un samazināšanu.
- (24) Mehānisms būtu jāīsteno saskaņā ar Regulā (ES, Euratom) 2018/1046 noteiktajiem pareizas finanšu pārvaldības un snieguma principiem. Proti, Komisijai būtu jāveic piemēroti pasākumi, ar ko nodrošina, ka saskaņā ar šo regulu finansētu darbību īstenošanā tiek aizsargātas Savienības finanšu intereses, piemēram, tiek veikti krāpšanas, korupcijas un jebkādu citu nelikumīgu darbību novēršanas pasākumi un iedarbīgas pārbaudes un, ja tiek atklāti pārkāpumi, krāpšana vai pienākumu neizpilde, tiek atgūtas nepamatoti izmaksātās summas.
- (25) Ja dotāciju piešķiršanas procedūra ir nesekmīga, ir lietderīgi, ka Komisija ieguldītājam dalībvalstij piedāvā iespēju ieguldīto summu atgūt vai, ņemot vērā, ka mehānisma līdzekļus, kas kvalificējami kā ārējie piešķirtie ieņēmumi, var automātiski pārnest, – gaidīt, līdz Komisija organizēs jaunu uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus. Šim nolūkam būtu jāizveido pienācīga uzskaites sistēma. Ja dalībvalsts gaida, kad Komisija organizēs jaunu uzaicinājumu, līdz jaunā uzaicinājuma organizēšanai būtu jāuzskata, ka tā ir veikusi papildu pasākumus saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 32. panta 3. punktu.
- (26) Ja pieteikuma iesniedzējs nav spējis projektu īstenot un lai aizsargātu dalībvalstu tiesisko palāvību, ir lietderīgi, ka dalībvalstis, kuras piedalās projektā, ko pieteikuma iesniedzējs nav spējis īstenot, uzskata par tādām, kuras veikušas papildu pasākumus saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 32. panta 3. punktu par enerģijas daudzumu, ko Komisija aprēķinājusi un uzskaitījusi atsevišķi, balstoties uz paredzamo ģenerēšanas jaudu, konkrētās dalībvalsts maksāto finansiālo ieguldījumu un maksimālajām cenām, kas piemērojamas uzaicinājumam, kurā dalībvalsts bija apņēmusies piedalīties, par periodu, kurā projekts būtu devis statistiskus ieguvumus saskaņā ar 27. panta 2. punktu. Tam nebūtu jāskar 2030. gadam nospraustais Savienības atjaunojamās enerģijas mērķrādītājs – vismaz 32 % – saskaņā ar Direktīvu (ES) 2018/2001.
- (27) Attiecībā uz dotāciju piešķiršanas procedūrām Komisijai finansēšanas mehānisms būtu jāīsteno tieši vai ar izpildāģentūras palīdzību. Saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 69. pantu Komisijai vajadzētu būt iespējai vajadzības gadījumā konkrētus īstenošanas uzdevumus, piemēram, uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus sagatavošanu, izvērtēšanas procedūru, dotāciju līgumisko pārvaldību un projektu īstenošanas uzraudzību, deleģēt izpildāģentūrai. Kas attiecas uz atbalstu jebkādā no Regulā (ES, Euratom) 2018/1046 noteiktajām formām, kas nav dotācijas, to īsteno ar citiem Savienības instrumentiem vai programmām, uzticot budžeta izpildes uzdevumus.
- (28) Saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 33. panta 3. punktu uzņēmējais dalībvalstis patur tiesības lemt, vai un ar kādiem nosacījumiem tās ļauj savā teritorijā esošajām iekārtām saņemt atbalstu no mehānisma. Saskaņā ar minēto noteikumu būtu jānodrošina iespēja uzņēmējam dalībvalstīm izteikt vēlmes attiecībā uz uzaicinājumiem iesniegt priekšlikumus, kas jāizsludina mehānismam, ciktāl tie attiecas uz projekta īstenošanu to teritorijā, arī attiecībā uz projektu ietekmi uz vidi.
- (29) Ņemot vērā mehānisma divkāršo mērķi, proti, no vienas puses, tas pilda neatbilstības novēršanas funkciju Regulas (ES) 2018/1999 33. panta 1. punkta nozīmē un, no otras puses, atbalsta veicinošo satvaru saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 33. panta 2. punktu, mehānisma īstenošanā svarīga loma būtu jāuzņemas dalībvalstīm.
- (30) Atjaunojamā enerģija, ko katru gadu ģenerē iekārtas, kuras no finansēšanas mehānisma saņēmušas neatmaksājamu finansiālo atbalstu, būtu statistiski jāattiecinā uz līdzdalīgajām dalībvalstīm veidā, kas atspoguļo relatīvo finansiālo ieguldījumu, kā arī konkrētajā uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus noteikto statistisko ieguvumu sadalījumu starp ieguldītājam dalībvalstīm un uzņēmējam dalībvalstīm. Statistiski iedalītā atjaunojamā enerģija būtu jāiekļauj līdzdalīgo dalībvalstu atjaunojamo energoresursu īpatsvara aprēķinā saskaņā ar Direktīvas (ES) 2018/2001 7. pantu. Kas attiecas uz periodu no projekta dotācijas nolīguma parakstīšanas līdz atjaunojamās enerģijas ģenerācijas uzsākšanai projektā, būtu jāuzskata, ka līdzdalīgās dalībvalstis ir veikušas papildu pasākumus saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 32. panta 3. punktu par enerģijas daudzumu, kas aprēķināts, balstoties uz minētā projekta

paredzamo ģenerēšanas jaudu, attiecīgo finansiālo ieguldījumu un maksimālajām cenām, kas piemērojamas uzaicinājumam iesniegt priekšlikumus. Pēc šī perioda būtu jāuzskata, ka dalībvalstis saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 32. panta 3. punktu ir veikušas papildu pasākumus par faktiski ģenerēto enerģijas daudzumu. Atjaunojamā enerģija, kas saražota iekārtās, kuras finansētas vienīgi no avotiem, kas nav dalībvalstu maksājumi, nebūtu statistiski jāieskaita dalībvalstu nacionālajā devumā, bet gan Savienības mērķrādītājā, kas paredz, ka 2030. gadā atjaunojamās enerģijas īpatsvaram enerģijas galapatēriņā jābūt vismaz 32 %.

- (31) Tāpēc gan ieguldītājām dalībvalstīm, gan uzņēmējām dalībvalstīm ir plaši stimuli piedalīties mehānismā, un tādēļ tām būtu jāgūst labums no statistisko ieguvumu iedaļes. Kas attiecas uz ieguldītājām dalībvalstīm, mehānismam būtu tām jādod iespēja saņemt atjaunojamās enerģijas piešķirumu par katru samaksāto euro, salīdzinājumā ar situāciju, kāda būtu, ja atjaunojamo energoresursu apguves izvērsana notiktu tikai nacionālā mērogā, gūt labumu no izmaksu aiztaupījumiem un izmantot lētas atjaunojamās enerģijas potenciālu dažādos sektoros, kā arī gūt labumu no zemām darījumu izmaksām. Turklāt mehānismam būtu jāpalīdz panākt atbilstību 2020. gadam nospraustajam atjaunojamo energoresursu bāzlinijas mērķrādītājam.
- (32) Mehānismam būtu jāļauj uzņēmējām dalībvalstīm gūt vairākas priekšrocības, kas potenciāli neradītu izmaksas, gūt labumu no vietējām investīcijām un darbvieta radīšanas, gūt labumu no siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājumiem un uzlabotas gaisa kvalitātes, modernizēt savas valsts energosistēmas un samazināt atkarību no importa. Turklāt uzņēmējām dalībvalstīm būtu jāsaņem statistiskie ieguvumi attiecībā uz izmaksām, ko rada faktiskais projekts, piemēram, tīkla izmaksām. Lai segtu šīs izmaksas, ir pamatoti, ka šos statistiskos ieguvumus uzņēmējas dalībvalstis saņemtu arī tad, ja iekārta finansēta no avotiem, kas nav dalībvalstu maksājumi.
- (33) Šajā regulā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar atzinumu, ko sniegusi atbilstīgi Regulas (ES) 2018/1999 44. pantam izveidotā Enerģētikas savienības komiteja,

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

I NODAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

1. pants

Priekšmets

Šajā regulā ir izklāstīti noteikumi, kas vajadzīgi Savienības atjaunojamās enerģijas finansēšanas mehānisma ("mehānisms") īstenošanai un darbībai.

2. pants

Mērķi

1. Šis mehānisms atbalsta atjaunojamās enerģijas apguves izvērsanu Savienībā.
2. Šajā nolūkā mehānisms pilda šādas divas funkcijas:
 - a) sniegt atbalstu jauniem atjaunojamās enerģijas projektiem Savienībā, lai novērstu neatbilstību Savienības indikatīvajai trajektorijai saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 33. panta 1. punktu ("neatbilstības novēršanas funkcija");
 - b) sekmēt veicinošā satvara izveidi saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 33. panta 2. punktu, tādējādi atbalstot atjaunojamās enerģijas apguves izvērsanu Savienībā neatkarīgi no neatbilstības Savienības indikatīvajai trajektorijai ("veicinošā funkcija").
3. Ja vien šajā regulā nav noteikts citādi, mehānisma resursus atjaunojamās enerģijas apguves izvērsanas atbalstam Savienībā piešķir saskaņā ar šajā regulā izklāstītajiem noteikumiem, neizdalot nevienu no abām šā panta 2. punktā minētajām funkcijām.

3. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- 1) “mehānisms” ir Savienības atjaunojamās enerģijas finansēšanas mehānisms, kas minēts Regulas (ES) 2018/1999 33. pantā;
- 2) “mehānisma funkcijas” ir Savienības atjaunojamās enerģijas finansēšanas mehānisma neatbilstības novēršanas funkcija un veicinošā funkcija;
- 3) “ieguldītāja dalībvalsts” ir dalībvalsts, kas mehānismā saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 33. panta 1. vai 2. punktu veic tiešu maksājumu;
- 4) “uzņēmēja dalībvalsts” ir dalībvalsts, kas savā teritorijā atļauj uzstādīt mehānisma finansētas fiziskas iekārtas atjaunojamās enerģijas ražošanai;
- 5) “līdzdalīgās dalībvalstis” ir gan ieguldītājas dalībvalstis, gan uzņēmējas dalībvalstis;
- 6) “projekta virzītājs” ir persona vai subjekts, kas izstrādā atjaunojamās enerģijas projektu;
- 7) “Savienības līdzekļi”, arī “Savienības fondi” ir jebkāda veida Savienības finansiālais atbalsts, arī Savienības investīciju atbalsta instrumenti un fondi vai programmas, kuros paredzēti finanšu instrumenti, neatkarīgi no tā, vai tas ir vai nav daļa no Eiropas Savienības budžeta;
- 8) “brīvprātīgs finansiāls maksājums” ir maksājums, ko dalībvalstis veic neatbilstības novēršanas funkcijas vajadzībām saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 33. panta 1. punktu;
- 9) “papildu maksājumi” ir maksājumi, ko dalībvalstis veic tieši veicinošās funkcijas vajadzībām saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 33. panta 2. punkta a) apakšpunktu;
- 10) “maksājums” ir gan papildu maksājums, gan brīvprātīgs finansiāls maksājums;
- 11) “koordinācija” ir koordinācija starp finansēšanas mehānismu un jebkuru citu Savienības vai nacionālo finansēšanas instrumentu saskaņā ar 24. pantu;
- 12) “finansējuma apvienošanas darbība” ir Savienības budžeta atbalstīta darbība, kura no Savienības budžeta finansēta neatmaksājama un atmaksājama atbalsta formas vai arī atmaksājama atbalsta formas apvieno ar atmaksājama atbalsta formām no attīstības vai citām publisko finanšu iestādēm, kā arī no komerciālām finanšu iestādēm un investoriem;
- 13) “maksimālā cena” ir maksimālā cena par kWh vai kW, ko var piešķirt konkrētā uzaicinājumā un virs kuras pieteikumus no dotāciju piešķiršanas procedūras izslēdz;
- 14) “no atjaunojamajiem energoresursiem iegūta enerģija” jeb “atjaunojamā enerģija” saprotami tādā pašā nozīmē, kāda piešķirta Direktīvas (ES) 2018/2001 2. panta 1. punktā;
- 15) “papildu vienība” ir definēts ģenerēšanas jaudas (kW) vai ģenerētās enerģijas (kWh) daudzums saskaņā ar Direktīvas (ES) 2018/2001 7. pantu, ko var attiecināt vienīgi uz mehānisma sniegtā atbalsta īstenošanu;
- 16) “piedāvātās cenas samaksa (*pay-as-bid*)” ir dotāciju piešķiršanas procedūra, kurā pieteikumu iesniedzējiem piešķir dotāciju atbalstu, kas atbilst to pieteikumā piedāvātajai cenai par papildu vienību;
- 17) “klīringa cenas samaksa (*pay-as-clear*)” ir dotāciju piešķiršanas procedūra, kurā pieteikumu iesniedzējiem piešķir dotāciju atbalstu, kas atbilst cenai par papildu vienību, kura noteikta piešķiršanas procedūras klīringa brīdī;
- 18) “mainīga piemaksa” ir darbības atbalsts, kas ir piemaksa par kWh, kuru aprēķina kā starpību starp vidējo vairumtirdzniecības cenu zonas, kurā atrodas iekārta, un dotāciju piešķiršanas procedūrā noteikto cenu;
- 19) “fiksēta piemaksa” ir darbības atbalsts, kas ir piemaksa par kWh, kuru maksā papildus tirgus cenai, un tās apjomu nosaka dotāciju piešķiršanas procedūrā;
- 20) “investīciju atbalsts” ir mehānisma maksājumi, kas paredzēti jaudas uzstādīšanai un ko maksā par vienu papildu vienības kW;
- 21) “darbības atbalsts” ir mehānisma ieguldījumi, kas paredzēti uzņēmuma darbības nepārtrauktībai un ko izmaksā par katru ģenerēto kWh papildu vienību.

4. pants

Finansējuma avoti

1. Saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 33. pantu mehānisma darbības var finansēt no dalībvalstu maksājumiem, Savienības līdzekļiem vai privātā sektora iemaksām.
2. Mehānisms var saņemt brīvprātīgus maksājumus no dalībvalstīm saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 32. panta 3. punkta d) apakšpunktu vai papildu maksājumus no dalībvalstīm saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 33. panta 2. punkta a) apakšpunktu.
3. Mehānisms var saņemt budžeta iemaksas no citām Savienības programmām saskaņā ar piemērojamiem pamataktiem. Ja šajos piemērojamajos pamataktos tas ir paredzēts, šādas iemaksas izmanto saskaņā ar šīs regulas noteikumiem, proti, ar tām atbalsta veicinošo satvaru saskaņā ar Direktīvas (ES) 2018/2001 3. panta 5. punktu. Par to, kuriem uzaicinājumiem iesniegt priekšlikumus šīs iemaksas izmantot, lemj Komisija.
4. Privātā sektora iemaksas mehānisms var saņemt no jebkura privāta subjekta neatkarīgi no tā, vai tā ir fiziska vai juridiska persona. Pirms iemaksas veikšanas mehānismā privātais subjekts var norādīt, kam tas dod priekšroku, proti, uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus, kuram tā maksājums paredzēts, vai tehnoloģijas vai tiešā lietojuma veidu, kuru tas vēlas atbalstīt, nekropļojot konkurenci tirgū, un tas var pieprasīt saņemt izcelsmes apliecinājumus, ko varētu izdot par saražoto atjaunojamo enerģiju. Komisija šo vēlmi var ņemt vērā, taču Komisijai tā nav saistoša. Privātais subjekts iemaksu mehānismā veic trīs mēnešu laikā pēc tam, kad saņemta informācija par uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus galīgajiem elementiem.

5. pants

Finansējuma apgūšana un forma

1. Mehānismu īsteno atbilstoši tiešas pārvaldības principam saskaņā ar Finanšu regulu vai atbilstoši netiešas pārvaldības principam kopā ar struktūrām, kas minētas Finanšu regulas 62. panta 1. punkta c) apakšpunktā.
2. Saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 33. pantu mehānismam ir jāsasniedz 2. pantā noteiktie mērķi, nodrošinot finansējumu jebkurā no Regulā (ES, Euratom) 2018/1046 noteiktajām formām, arī dotāciju formā. Tajā var būt paredzēts arī finansējums finanšu instrumentu formā finansējuma apvienošanas darbību ietvaros.
3. Mehānisms 2. pantā noteiktos mērķus var sasniegt, arī iedalot finansiālo atbalstu koordinācijā ar citiem instrumentiem un Savienības programmām, kā paredzēts III nodaļā.

6. pants

Mehānisma ieguldījums veicinošajā satvarā

1. Mehānisms dod ieguldījumu veicinošajā satvarā saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 33. panta 2. punktu, lai cita starpā samazinātu atjaunojamās enerģijas projektu kapitāla izmaksas un uzlabotu reģionālo sadarbību starp dalībvalstīm un starp dalībvalstīm un trešām valstīm. Šajā nolūkā:
 - a) Komisija var iedalīt Savienības līdzekļus, kas saņemti saskaņā ar 4. panta 3. punktu;
 - b) mehānisma iedalīto atbalstu var koordinēt ar finansējumu no citām valsts vai Savienības programmām un/vai instrumentiem saskaņā ar šīs regulas noteikumiem.
2. Ja mehānisms atbalstu sniedz kā daļu no ieguldījuma veicinošajā satvarā, attiecīgi piemēro dotāciju piešķiršanas procedūras principus saskaņā ar 15. panta 4. punktu un jebkurus citus relevantus šīs regulas noteikumus.

II NODAĻA

NEATMAKSĀJAMS ATBALSTS DOTĀCIJU FORMĀ

I IEDAĻA

Dalībvalstu ieinteresētības izteikšana un dotāciju piešķiršanas procedūra

7. pants

Dalībvalstu ieinteresētības izteikšana

1. Komisija dalībvalstis katru gadu aicina izteikt ieinteresētību piedalīties mehānisma organizētās dotāciju piešķiršanas procedūrās kā ieguldītājam un/vai uzņēmējam dalībvalstij un dara tām zināmu indikatīvu grafiku, kas aptver procedūras posmus no ieinteresētības izteikšanas līdz uzaicinājumiem iesniegt priekšlikumus, kā arī sniedz norādi par to, kad Komisija plāno organizēt nākamo uzaicinājumu izteikt ieinteresētību.

2. Dalībvalstis, kas ir ieinteresētas piedalīties kā uzņēmēja dalībvalsts, un attiecīgā gadījumā trešās valstis saskaņā ar Direktīvas (ES) 2018/2001 11. panta prasībām Komisijai sniedz vismaz šādu informāciju:

- a) maksimālā kopējā jauda vai ģenerētā atjaunojamā enerģija uzņēmējas dalībvalsts teritorijā, kas pieejamas mehānisma atbalstītajiem projektiem, attiecīgā gadījumā arī pa tehnoloģijām un gadiem;
- b) tehnoloģijas vai tiešā lietojuma sektori, kam tiek dota priekšroka;
- c) maksimālā jauda vai ģenerētā atjaunojamā enerģija projektos, attiecīgā gadījumā pa tehnoloģijām;
- d) attiecīgā gadījumā objekta vai ģeogrāfiski ierobežojumi;
- e) pieprasītā statistisko ieguvumu minimālā daļa, kas jāiedala uzņēmējai dalībvalstij saskaņā ar 27. pantu, attiecīgā gadījumā pa tehnoloģijām, arī sistēmas integrācijas izmaksu aplēse;
- f) attiecībā uz elektrotīklu izmaksu sadalījumu – norāde pa tehnoloģijām par projektu virzītājiem piemērojamo nacionālo regulatīvo režīmu;
- g) jebkuras citas ar paskaidrojumiem pamatotas vēlmes vai ierobežojumi, arī vidiskie kritēriji.

3. Dalībvalstis, kas ir ieinteresētas piedalīties kā ieguldītāja dalībvalsts, Komisijai sniedz vismaz šādu informāciju:

- a) ģenerētie atjaunojamās enerģijas daudzumi (kWh), ko tās ar mehānisma palīdzību plāno atbalstīt un no kā tās plānot gūt labumu statistiskā iedalījuma ziņā;
- b) indikatīvs maksimālais budžets par vienu kWh/kW, ko tās ir gatavas izmaksāt par savu statistisko ieguvumu;
- c) maksimālais plānotais finansiālais ieguldījums (EUR) finansēšanas mehānismā par vienu dotāciju piešķiršanas procedūru;
- d) dotāciju piešķiršanas procedūras (tehnoloģiju ziņā neitrālas, daudztehnoloģiju, tehnoloģijspecifiskas, projektspecifiskas vai tiešā lietojuma ziņā specifiskas), kurām tās dod priekšroku saskaņā ar Direktīvas (ES) 2018/2001 4. panta 5. punktā noteiktajiem kritērijiem;
- e) pieprasītā statistisko ieguvumu minimālā daļa, kas tām iedalāma saskaņā ar 27. pantu, attiecīgā gadījumā pa tehnoloģijām;
- f) citas vēlmes, kas attiecas uz to finansiālo ieguldījumu, arī vidiskie kritēriji.

4. Neskarot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1049/2001⁽⁴⁾, informāciju, ko dalībvalsts sniegusi ieinteresētības izteikšanas ietvaros, Komisija nepublicē, izņemot tad, ja attiecīgā dalībvalsts ir devusi nepārprotamu atļauju.

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1049/2001 (2001. gada 30. maijs) par publisku piekļu Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem (OV L 145, 31.5.2001., 43. lpp.).

5. Informāciju, ko saskaņā ar šo pantu sniegušas uzņēmējas un ieguldītājas dalībvalstis, Komisija ņem vērā uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus izstrādē, jo īpaši attiecībā uz šādiem elementiem:

- a) uzaicinājuma mērķi,
- b) dotāciju forma (investīciju vai darbības atbalsts),
- c) atbalsta periodā ģenerētā atjaunojamā enerģija vai jauda (kWh vai kW), kas kalpos par pamatu piešķirumam,
- d) atbalsttiesīgās tehnoloģijas,
- e) maksimālā cena,
- f) objekta, ģeogrāfiskie un regulatīvie ierobežojumi un vidiskie kritēriji,
- g) projektu realizācijas periods,
- h) statistisko ieguvumu sadalījums starp ieguldītājām un uzņēmējām dalībvalstīm,
- i) finansiālā atbalsta piešķiršanas kritēriji.

6. Šā panta 5. punktā minēto maksimālo cenu Komisija aprēķina, cita starpā balstoties uz informāciju, ko dalībvalstis sniegušas ieinteresētības izteikšanas posmā, relevantiem komparatoriem, piemēram, iepriekšējo uzaicinājumu rezultātiem, izmaksu pētījumiem, kā arī attiecīgā gadījumā modelēšanas rezultātiem. Aprēķinā tiks ņemtas vērā atjaunojamās enerģijas tehnoloģijas izlīdzinātās enerģijas izmaksas, kas regulāri tiks koriģētas.

7. Pirms uzaicinājuma izsludināšanas Komisija savu nodomu izsludināt uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus un iecerētos iepriekšējos divos punktos minētos elementus paziņo dalībvalstīm.

8. Par informāciju, ko Komisija paziņojusi saskaņā ar iepriekšējo punktu, dalībvalstis var izteikt viedokli. Pēc tam, kad šie komentāri ir izvērtēti attiecībā pret mehānisma mērķiem, Komisija dalībvalstīm paziņo galīgos 5. un 6. punktā minētos elementus.

8. pants

Uzņēmēju dalībvalstu saistoša apņemšanās

1. Uzņēmējas dalībvalstis trīs mēnešu laikā no 7. panta 8. punktā minētās informācijas saņemšanas Komisijai apstiprina savu neatsaucamo un beznosacījumu apņemšanos piedalīties mehānismā nolūkā ļaut iekārtām, kas atrodas to teritorijā, saņemt atbalstu no mehānisma saskaņā ar nacionālo regulatīvo režīmu. Šī apņemšanās ir saistoša.

2. Attiecībā uz prasībām, kas projektiem to teritorijā jāizpilda, lai saņemtu atbalstu no mehānisma, uzņēmējas dalībvalstis sniedz šādu informāciju:

- a) maksimālā jauda uzņēmēju dalībvalstu teritorijā, kas pieejama mehānisma atbalstītajiem projektiem, attiecīgā gadījumā arī pa tehnoloģijām un gadiem;
- b) maksimālais ģenerētās atjaunojamās enerģijas daudzums projektos un attiecīgā gadījumā objekta ierobežojumi;
- c) attiecībā uz atbalstītajām elektrotīkla izmaksām – projektu virzītājiem piemērojamais nacionālais regulatīvais režīms;
- d) citi relevanti elementi.

3. Informāciju, kas saņemta saskaņā ar šā panta 2. punktu, Komisija ņem vērā dotāciju piešķiršanas procedūras izstrādē.

4. Apņemšanos apstiprinājusī uzņēmēja dalībvalsts Komisijai sniedz administratīvo palīdzību, kas vajadzīga mehānisma īstenošanai, jo īpaši ziņošanai par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas daudzumu, kas saražots projektos, kuri no mehānisma saņem neatmaksājamu atbalstu un kuri izvietoti uzņēmējā dalībvalstī.

5. Šā panta noteikumus piemēro trešām valstīm, kas piedalās mehānismā un attiecīgi uzņem projektus.

*9. pants***Komisijas paziņojumi par maksimālajām cenām**

Komisija, balstoties uz uzņēmēju dalībvalstu saistošo apņemšanos un izmantojot 7. panta 6. punktā minēto pieeju, katram uzaicinājumam iesniegt priekšlikumus nosaka un paziņo līdzdalīgajām dalībvalstīm maksimālo cenu un maksimālo pieejamo budžetu (EUR), kā arī norāda dalībvalsts izvēles iespējas, ja uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus rezultāts izrādās zemāks par maksimālo cenu.

*10. pants***Ieguldītāju dalībvalstu saistoša apņemšanās**

Ieguldītājas dalībvalstis trīs mēnešu laikā no 9. pantā minētā maksimālo cenu paziņojuma saņemšanas apstiprina Komisijai savu neatsaucamo un beznosacījumu apņemšanos mehānismā veikt maksājumus attiecībā uz vienu vai vairākiem uzaicinājumiem iesniegt priekšlikumus. Ieguldītājas dalībvalsts apņemšanās ir saistoša un attiecībā uz ieguldījumiem mehānismā aptver vismaz šādus elementus:

- a) dalībvalsts finansiālā ieguldījuma apjoms (EUR) katrā dotāciju piešķiršanas procedūrā vai atjaunojamās enerģijas ģenerācija (kW vai kWh), ko dalībvalsts atbalstīs un no kā tā gūs labumu statistiskā iedalījuma ziņā, atbilstoši galīgajai maksimālajai cenai, kopā ar maksimālo pieejamo budžetu (EUR);
- b) maksājumu grafiks;
- c) norāde par to, vai maksājumu veic saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 33. panta 1. vai 2. punktu;
- d) statistisko ieguvumu sadalījums starp ieguldītājām un uzņēmējām dalībvalstīm.

*11. pants***Uzaicinājums iesniegt priekšlikumus**

1. Balstoties uz uzņēmēju dalībvalstu un attiecīgā gadījumā trešo valstu saistošo apņemšanos un ieguldītāju dalībvalstu saistošo apņemšanos, Komisija savlaicīgi izsludina uzaicinājumu vai uzaicinājumus iesniegt priekšlikumus. Komisija var vienlaikus izsludināt vairākus uzaicinājumus vai vienā un tajā pašā uzaicinājumā veikt vairākas dotāciju piešķiršanas procedūras. Komisija var arī nolemt uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus neizsludināt, ja ieguldītājas dalībvalstis un/vai uzņēmējas dalībvalstis izteikušas ieinteresētību par apjomiem, kas ir pārāk mazi, lai uzaicinājumu īstenotu sekmīgi, vai ja saistītās darījumu izmaksas būtu pārmēru lielas; tas attiecībā uz katru konkrēto uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus jānovērtē atsevišķi.
2. Uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus publicē pēc tam, kad dalībvalstu maksājumi ir pārskaitīti Savienības budžetā.

*12. pants***Izvērtēšanas procedūra**

1. Pēc attiecināmības kritēriju verifikācijas Komisija iesniegtos priekšlikumus izvērtē saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 200. pantā izklāstīto procedūru.
2. Dotācijas pirmām kārtām piešķir pieteikumam, kas piedāvājis viszemāko cenu, un pēc tam secībā no zemākās līdz augstākajai cenai, izņemot gadījumus, kad saskaņā ar 21. pantu piemēro citus piešķiršanas kritērijus.

*13. pants***Dotāciju piešķiršanas procedūras neizdošanās**

Ja pēc tam, kad ieguldītāja dalībvalsts mehānismā ir veikusi maksājumu, piešķiršanas procedūra netiek pabeigta, cita starpā tāpēc, ka uz uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus nav atsaukušies piemēroti pieteikumu iesniedzēji, Komisija ieguldītājam dalībvalstij piedāvā iespēju ieguldīto summu atgūt vai ieguldījumu paturēt mehānismā, lai to izmantotu jaunā uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus, attiecībā uz kuru dalībvalstij sava apņemšanās būs jāapstiprina saskaņā ar 10. pantu.

*14. pants***Projekta virzītāja nespēja projektu īstenot**

1. Ja projekta virzītājs nespēj projektu realizēt saskaņā ar uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus un attiecīgo dotācijas nolīgumu, piemēro relevantos Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 noteikumus, kas reglamentē apturēšanu, izbeigšanu un samazināšanu.

2. Ja saskaņā ar 1. punktu projekts nenodrošina paredzēto ģenerēšanas jaudu vai atjaunojamās enerģijas ģenerācijas daudzumu, statistiskos ieguvumus dalībvalstīm sadala, balstoties uz faktisko nodrošināto jaudu vai ģenerēto atjaunojamo enerģiju. Šādā gadījumā uzskata, ka papildu pasākumus saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 32. panta 3. punktu līdzdalīgās dalībvalstis ir veikušas par enerģijas daudzumu, ko Komisija aprēķinājusi, balstoties uz paredzamo ģenerēšanas jaudu, dalībvalsts maksāto finansiālo ieguldījumu un maksimālajām cenām, kas piemērojamas iepirkuma konkursam, kurā dalībvalsts bija apņēmusies piedalīties, par periodu, kurā projekts būtu devis statistiskus ieguvumus saskaņā ar 27. panta 2. punkta pirmo teikumu.

*II IEDAĻA***Dotāciju piešķiršanas procedūras izstrāde***15. pants***Dotāciju piešķiršanas procedūras principi**

1. Dotācijas iedala, izmantojot uzaicinājumus iesniegt priekšlikumus, kam seko dotāciju piešķiršanas procedūra.
2. Ja dalībvalsts mehānismā iegulda, veicot brīvprātīgu finansiālu maksājumu saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 32. panta 3. punktu, šādu ieguldījumu var iedalīt tikai projektiem, kas atlasīti piešķiršanas procedūrā, kuras vienīgais piešķiršanas kritērijs ir zemākā cena.
3. Ja dalībvalsts mehānismā iegulda, veicot papildu maksājumu saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 33. panta 2. punktu, šādu ieguldījumu var iedalīt kopīgiem projektiem, kopīgiem projektiem ar trešām valstīm, kopīgām atbalsta shēmām, maza mēroga vai inovatīviem tehnoloģiju projektiem, projektiem tālākajos reģionos un izolētās vai mazās salās, tādu projektu izstrādei, ar ko atjaunojamās energoresursus integrē energosistēmā, vai citiem projektiem, kas dod ieguldījumu veicinošajā satvarā saskaņā ar Direktīvas (ES) 2018/2001 3. panta 5. punktu.
4. Piešķiršanas procedūra jāizstrādā atbilstoši šādiem principiem:
 - a) nolūkā panākt izmaksefektīvu atjaunojamās enerģijas apguves izvēršanu starp dotāciju pieteikumiem jānodrošina konkurence;
 - b) dažādajās dotāciju piešķiršanas procedūrās jāmazina finansiālais risks pieteikumu iesniedzējiem;
 - c) jāieegrožo darījumu izmaksas pieteikumu iesniedzējiem un ieguldītājam dalībvalstīm.

16. pants

Dotāciju piešķiršanas procedūras tvērums

1. Atbalstu dotāciju formā iedala, izmantojot dotāciju piešķiršanas procedūras, kurām saskaņā ar Direktīvas (ES) 2018/2001 4. panta 5. punktā noteiktajiem kritērijiem var būt šāds atšķirīgs tvērums:
 - a) novērtē tehnoloģiju ziņā neitrālu dotāciju piešķiršanas procedūru iespējamību, kurās atbalsttiesīgas ir visas tehnoloģijas saskaņā ar Direktīvu (ES) 2018/2001;
 - b) alternatīvi apsver iespēju izmantot daudztehnoloģiju dotāciju piešķiršanas procedūras, kurās tiesīgas konkurēt savā starpā ir tikai konkrētas tehnoloģijas saskaņā ar Direktīvu (ES) 2018/2001;
 - c) tehnoloģijspecifiskas dotāciju piešķiršanas procedūras, kurās atbalsttiesīga ir kāda konkrēta Direktīvā (ES) 2018/2001 definēta tehnoloģija;
 - d) projektspecifiskas dotāciju piešķiršanas procedūras, kurās projektu izstrādātāji konkurē, lai izstrādātu iepriekšnoteiktu projektu, kas var ietvert aprobežošanas ar konkrētu tehnoloģiju un/vai konkrētu objektu, ko iepriekš noteikusi uzņēmēja dalībvalsts;
 - e) tiešā lietojuma ziņā specifiskas dotāciju piešķiršanas procedūras, kurās atbalsttiesīgi ir tikai tie projekti, kas vērsti uz konkrētu tiešo lietojumu, piemēram, siltumapgādi un aukstumapgādi vai transportu.
2. Par dotāciju piešķiršanas procedūras tvērumu lemj Komisija, kura ņem vērā ieguldītāju un uzņēmēju dalībvalstu paustās vēlmes, norises atjaunojamās enerģijas tirgos Savienībā un citus relevantus apstākļus.
3. Lai izpētītu izmaksefektivitātes potenciālu un veicinātu konverģenci un sadarbību, šā panta 1. punktā minētās dotāciju piešķiršanas procedūras var atvērt atjaunojamās enerģijas projektiem elektroenerģijas, siltumapgādes un aukstumapgādes un transporta sektorā.

17. pants

Dotāciju forma un iedale

1. Dotācijas no mehānisma iedala
 - a) investīciju atbalstam, ko piešķir, lai palielinātu atjaunojamās enerģijas ražošanas jaudu;
 - b) darbības atbalstam, ko piešķir, lai stimulētu atjaunojamās enerģijas iekārtu ekspluatēšanu, kā piemaksas (fiksētas un mainīgas) papildus tirgus ieņēmumiem.
2. Par atbalsta formu atbalstītajiem projektiem lemj Komisija, kura ņem vērā ieguldītāju un uzņēmēju dalībvalstu paustās vēlmes, norises atjaunojamās enerģijas tirgos Savienībā un citus relevantus apstākļus.

18. pants

Investīciju atbalsts

Ja no mehānisma sniedz investīciju atbalstu, tad atbalsta formu, tā izmaksas kārtību un citus specifiskus noteikumus izklāsta attiecīgajā uzaicinājumā vai uzaicinājumos iesniegt priekšlikumus.

19. pants

Darbības atbalsts

Ja no mehānisma sniedz darbības atbalstu, tas var būt fiksētas piemaksas vai mainīgas piemaksas formā. Atbalsta izmaksas kārtību un citus specifiskus noteikumus nosaka attiecīgajā uzaicinājumā vai uzaicinājumos iesniegt priekšlikumus.

*20. pants***Attiecināmības un atlases kritēriji**

Attiecināmības kritērijus un atlases kritērijus nosaka uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus, pienācīgi ņemot vērā darbības mērķus un ievērojot Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 197. un 198. pantu.

*21. pants***Piešķiršanas kritēriji**

1. Piešķiršanas kritērijus nosaka uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus, un attiecībā uz izstrūkuma novēršanas funkciju tiem jāatbilst 15. panta 2. punktam un attiecībā uz veicinošo funkciju – 3. panta 5. punktam Direktīvā (ES) 2018/2001.
2. Attiecībā uz veicinošo funkciju priekšlikumiem piemērojamie piešķiršanas kritērijiem pēc iespējas jāatspoguļo dalībvalstu paustās vēlmes, jo īpaši attiecībā uz vidiskajiem kritērijiem.
3. Attiecībā uz demonstrējumu projektiem, kas reprezentē būtisku inovāciju, uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus var noteikt īpašus piešķiršanas kritērijus, jo īpaši attiecībā uz pieteikumiem tehnoloģijspecifiskā piešķiršanas procedūrā vai projektspecifiskā piešķiršanas procedūrā.

*22. pants***Piešķiruma aptvertā prece un apjoms**

1. Preci un apjomu, par ko dotāciju piešķiršanas procedūrā piešķir dotāciju, var definēt uzstādītās jaudas izteiksmē (kW) vai saražotās enerģijas izteiksmē (kWh). Alternatīvi apjomu var definēt budžeta izteiksmē (EUR), un ražošanas jaudu vai ģenerēto enerģiju var piešķirt, līdz budžets ir izsmelts.
2. Ja dotāciju piešķiršanas procedūra definēta jaudas vai ģenerētās atjaunojamās enerģijas izteiksmē, tajā nosaka mērķapjomu un atbalstu piešķir, līdz ir sasniegts mērķapjoms, projektiem, kuri saskaņā ar relevantajiem piešķiršanas kritērijiem saņēmuši augstāko atzīmi.
3. Ja dotāciju piešķiršanas procedūra definēta budžeta izteiksmē, tajā nosaka maksimālo budžeta summu, ko piešķir, līdz šis budžets ir izsmelts, projektiem, kuri saskaņā ar relevantajiem piešķiršanas kritērijiem saņēmuši augstāko atzīmi.
4. Konkurenciālu dotāciju piešķiršanas procedūru apjomus definē pirms procedūras, un procedūras īstenošanas laikā tos nekorrigē.

*23. pants***Īstenošanas periodi**

1. Īstenošanas periodiem jābūt tehnoloģijspecifiskiem un attiecībā uz katru tehnoloģiju jāatspoguļo reālistiski projekta realizācijas periodi, vienlaikus cenšoties no pretendentiem prasīt visai augstu priekšizstrādes līmeni.
2. Atkāpjoties no 1. punkta, tehnoloģiju ziņā neitrālās piešķiršanas procedūrās vai daudztehnoloģiju piešķiršanas procedūrās īstenošanas periodi tehnoloģijām var būt vienādi, lai, nediskriminējot dažas tehnoloģijas, kurām nepieciešami ilgāki īstenošanas periodi, atlasītu projektus un tehnoloģijas ar visīsāko realizācijas laiku.
3. Īstenošanas periodi visās dalībvalstīs ir vienādi, ja vien Komisija, pamatojoties uz pamatotiem izņēmumiem, piemēram, vajadzību mīkstināt sistemātisku nelabvēlīgu situāciju kādā konkrētā valstī izvietotiem projektiem, neseicina, ka ir piemēroti noteikt valstīm specifiskus īstenošanas periodus.

III NODAĻA

ATBALSTA KOORDINĒŠANA

24. pants

Finansējuma kombinēšana un atbalsta koordinēšana starp finansēšanas mehānismu un citiem Savienības vai nacionāliem instrumentiem

1. Projektus var finansēt, kombinējot finansējumu no mehānisma un no citām Savienības vai nacionālām publiskā vai privātā sektora programmām un/vai instrumentiem, ciktāl šie nacionālie publiskie mehānismi ir saderīgi ar valsts atbalsta tiesību aktiem un vienas un tās pašas izmaksas no Savienības budžeta netiek finansētas divreiz.
2. Šā panta 1. punkta vajadzībām:
 - a) mehānisms savas darba programmas un piešķiršanas procedūru, arī grafiku, pieteikšanās procesu un uzraudzību, var koordinēt ar citu Savienības vai nacionālo fondu darba programmām;
 - b) kombinētais atbalsts no mehānisma un citiem Savienības instrumentiem vai programmām nepārsniedz projekta kopējās izmaksas;
 - c) projektā finansējumu no mehānisma nekombinē ar dalībvalstu sniegtu finansējumu no atbalsta shēmām, kas finansētu tās pašas papildu vienības;
 - d) konkrētam projektam piešķirta atmaksājamā un neatmaksājamā atbalsta summa saskaņā ar 5. panta 2. punktu neatkarīgi no tā, vai tas ir Savienības vai nacionāls un publisks vai privāts projekts, nepārsniedz projekta kopējās izmaksas;
 - e) konkrētam projektam no Savienības instrumentiem vai programmām piešķirtu atmaksājamo atbalstu neizmanto, lai tam pašam projektam priekšfinansētu dotāciju no mehānisma;
 - f) konkrētam projektam piešķirtu dotāciju no mehānisma neizmanto, lai atmaksātu tam pašam projektam no Savienības instrumentiem vai programmām piešķirtu atmaksājamo atbalstu.

IV NODAĻA

DALĪBVALSTU MAKSĀJUMI MEHĀNISMĀ UN STATISTISKO IEGUVUMU IEDALE

25. pants

Ieguldītāju dalībvalstu maksājumi

Pamatojoties uz ieguldītāju dalībvalstu saistošo apņemšanos saskaņā ar 10. pantu, Komisija ieguldītājam dalībvalstij izsniedz debetnotas. Dalībvalsts savu maksājumu debetnotā norādītajā termiņā pārskaita uz tajā norādīto kontu.

26. pants

Statistisko ieguvumu iedale dalībvalstīm

1. Atjaunojamā enerģija, ko ģenerē projektos, kuri saņem atbalstu no dotācijām, ko ar mehānisma palīdzību finansē vienīgi no dalībvalstu maksājumiem, dod pamatu līdzdalīgajām dalībvalstīm iedalīt statistiskos ieguvumus saskaņā ar Direktīvas (ES) 2018/2001 7. pantu un saskaņā ar uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus izklāstītajiem noteikumiem.
2. Atjaunojamo enerģiju, ko ģenerē projektos, kuri saņem atbalstu no dotācijām, ko finansē vienīgi ar līdzekļiem no Savienības fondiem vai privātiem ieguldījumiem, individuālām dalībvalstīm statistiski neiedala, bet to ieskaita Savienības saistošajā mērķrādītājā saskaņā ar Direktīvas (ES) 2018/2001 3. panta 1. punktu.

3. Uzņēmējās dalībvalstis saņem daļu no statistiskajiem ieguvumiem no atjaunojamās enerģijas, ko ģenerē projekti, kuri atrodas to teritorijā un saņem atbalstu no dotācijām, ko mehānisma veicinošās funkcijas ietvaros finansē no citiem avotiem, nevis no dalībvalstu ieguldījumiem. Statistisko ieguvumu sadalījumu starp uzņēmējām dalībvalstīm nosaka saskaņā ar 27. pantu.

4. Savienības līdzekļus vai privātos ieguldījumus, kuru rezultātā ģenerētā enerģija tiek ieskaitīta Savienības saistošajā mērķrādītājā saskaņā ar Direktīvas (ES) 2018/2001 3. panta 1. punktu, uzskaita atsevišķi no dalībvalstu kolektīvā ieguldījuma.

5. Atjaunojamā enerģija, ko ģenerē projektos, kuri saņem atbalstu ar mehānisma dotācijām, kuras finansē ar līdzekļiem, ko veido, no vienas puses, dalībvalstu maksājumi un, no otras puses, Savienības līdzekļi vai privāti ieguldījumi, ieguldītājām dalībvalstīm rada statistiskos ieguvumus līdz proporcijai, kas finansēta ar dalībvalstu maksājumiem, un atbilstoši noteikumiem, kas uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus noteikti attiecībā uz statistisko ieguvumu sadali starp ieguldītājām dalībvalstīm un uzņēmējām dalībvalstīm. Attiecībā uz uzņēmēju dalībvalstu statistiskajiem ieguvumiem piemēro 3. punktu.

27. pants

Statistisko ieguvumu sadalījums starp ieguldītājām un uzņēmējām dalībvalstīm

1. Atjaunojamā enerģija, ko iedala ieguldītājām dalībvalstīm un uzņēmējām dalībvalstīm, ir atjaunojamā enerģija, ko ģenerējušas iekārtas, kuras atbalstītas kādā konkrētā uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus, kurā dalībvalstis piedalījušās.

2. Atjaunojamā enerģija, ko ģenerējušas mehānisma atbalstītas iekārtas, ieguldītājām dalībvalstīm rada statistiskos ieguvumus uz īstenošanas periodu, kas noteikts uzaicinājumos iesniegt priekšlikumus un kas dalībvalstīm paziņots saskaņā ar 7. panta 7. un 8. punktu, un to aprēķina, balstoties uz atbalstāmās tehnoloģijas paredzamo amortizējamo vai saimniecisko izmantošanas laiku. Pēc minētā perioda visi statistiskie ieguvumi paliek uzņēmējām dalībvalstīm.

3. Ievērojot 2. punktu, atjaunojamo enerģiju, ko ģenerējušas mehānisma atbalstītas iekārtas, iedala statistiski saskaņā ar Direktīvu (ES) 2018/2001, un sadalījums ir šāds:

- a) ieguldītājām dalībvalstīm – 80 %,
- b) uzņēmējām dalībvalstīm – 20 %.

4. Komisija var ierosināt no šā panta 2. punktā noteiktā sadalījuma novirzīties un enerģiju ieguldītājām dalībvalstīm un uzņēmējām dalībvalstīm iedalīt šādi: ieguldītājai dalībvalstij – robežās no 50 % līdz 100 %, bet uzņēmējai dalībvalstij – robežās no 0 % līdz 50 %, ar nosacījumu, ka kopējais iedaļes apjoms gan ieguldītājām dalībvalstīm, gan uzņēmējām dalībvalstīm veido 100 %. Ierosināto sadalījumu piemēro konkrētam uzaicinājumam iesniegt priekšlikumus, un to balsta uz šādiem kritērijiem:

- a) tas, cik liela ir varbūtība, ka uzaicinājums piesaistīs sabalansētu ieinteresētību no ieguldītājām dalībvalstīm un uzņēmējām dalībvalstīm, tā uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus nodrošinot patiesu konkurenci;
- b) tas, cik liela ir varbūtība, ka uzaicinājums rezultēsies tajā, ka no mehānisma tiek izmaksāts neliels atbalsts vai tas netiek izmaksāts vispār;
- c) iespējamās izmaksas, arī sistēmas integrācijas izmaksas, kas varētu rasties uzņēmējām dalībvalstīm.

5. Komisija saskaņā ar 7. panta 7. un 8. punktu informē dalībvalstis par iedaļes apjomiem, ko tā plāno iekļaut uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus.

6. Ja atjaunojamo enerģiju ģenerē mehānisma atbalstītās iekārtās, kas atrodas trešās valstīs, kuras piedalās mehānismā, saskaņā ar Direktīvas (ES) 2018/2001 11. pantu statistiskos ieguvumus 100 % apmērā sadala ieguldītājām dalībvalstīm.

28. pants

Ziņošana par saražoto enerģiju un Komisijas aprēķini par statistiskajiem ieguvumiem

1. Uzņēmējas dalībvalstis un trešās valstis, kuras piedalās mehānismā un uzņem projektus, Komisijai divas reizes – līdz 1. janvārim un līdz 1. jūlijam – gadā, kas seko ražošanas gadam, ziņo datus, kas pieejami par konkrētā gadā saražotu enerģiju mehānisma finansētos projektos.
2. Faktiskos statistiskos ieguvumus, kas iedalāmi līdzdalīgajām dalībvalstīm, Komisija aprēķina reizi gadā un paziņo līdzdalīgajām dalībvalstīm līdz 1. oktobrim gadā, kas seko ražošanas gadam, un līdzdalīgās dalībvalstis par tiem ziņo saskaņā ar Direktīvas (ES) 2018/2001 noteikumiem. Kopējiem piešķirtajiem statistiskajiem ieguvumiem jāatbilst faktiski ģenerētajai enerģijai saskaņā ar dalībvalstu paziņotajiem datiem un tirgus vērtībām.

V NODAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

29. pants

Izvērtēšana

1. Komisija mehānisma darbību izvērtē, veicot pārskatīšanu saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 45. pantu.
2. Izvērtēšanā galveno uzmanību pievērš novērtējumam par sinerģiju starp mehānismu un citām relevantām Savienības programmām, mehānisma iedarbīgumam Direktīvas (ES) 2018/1999 3. panta 5. punktā un Regulas (ES) 2018/2001 32. panta 3. punkta d) apakšpunktā, 32. panta 4. punktā un 33. pantā noteikto mērķu sasniegšanā, tam, cik iedarbīga bijusi projektu atbalstīšana no mehānisma ar atmaksājama atbalsta formām, un tam, cik iedarbīga bijusi atmaksājamā atbalsta formu kombinēšana ar neatmaksājama atbalsta formām, tam izmantojot finansējuma apvienošanas darbības Savienības investīciju atbalsta instrumenta satvarā.
3. Balstoties uz 1. punktā minēto izvērtējumu rezultātiem, Komisija vajadzības gadījumā sniedz priekšlikumus, ar ko nodrošina, ka mehānisms virzās uz 2. punktā minēto mērķu sasniegšanu.
4. Komisija saskaņā ar 1. un 2. punktu veikto izvērtējumu rezultātus iesniedz Enerģētikas savienības komitejai un dara tos publiski pieejamus.

30. pants

Ziņošana

1. Katru gadu līdz 31. oktobrim Komisija Enerģētikas savienības komitejai iesniedz ziņojumu par mehānisma darbību un tā devumu 2030. gadam nospraustā Savienības saistošā atjaunojamas enerģijas mērķrādītāja sasniegšanā un Eiropas zaļā kursa mērķu sasniegšanā. Ziņojumu publisko.
2. Katru gadu līdz 31. oktobrim Komisija Enerģētikas savienības komitejai un Eiropas Parlamentam ziņo par to, kā izlietoti ārējie piešķirtie ieņēmumi no dalībvalstīm un mehānisma saņemtie Savienības līdzekļi, par iepriekšējā gadā iedalīto atbalsta summu un par mehānismā atlikušajiem neiedalītajiem līdzekļiem.

31. pants

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2020. gada 15. septembrī

*Komisijas vārdā –
priekšsēdētāja*
Ursula VON DER LEYEN
